

Seat No. _____

HAP-1601260101051601
B. A. (Sem.-V) (CBCS)
(W.E.F. 2016) Examination
June - 2023
Sociology : Paper-16
(Population & Society)
(Old Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours / Total Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.
(2) દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1	ભારતમાં વસ્તી અભ્યાસ માટેની જરૂરિયાત સમજાવો.	14
	અથવા	
1	વસ્તી સંક્રાંતિનો સિદ્ધાંત સમજાવો.	14
2	જન્મદરનો અર્થ આપી, ભારતમાં ઊંચા જન્મદરના કારણો જણાવો.	14
	અથવા	
2	વય અને લિંગની રચના વર્ણવી તેની સામાજિક અસરો સમજાવો.	14
3	સ્થળાંતરનો અર્થ આપી તેના પ્રકારો સમજાવો.	14
	અથવા	
3	વસ્તીવૃદ્ધિની સામાજિક વિકાસ ઉપર થતી અસરો સમજાવો.	14
4	માલ્થસનો વસ્તી સિદ્ધાંત સમજાવો.	14
	અથવા	
4	ઈસ્ટ વસ્તીનો સિદ્ધાંત સમજાવો.	14
5	ટૂંકનોંધ લખો: (કોઈ પણ બે)	14
	(1) બાળ મૃત્યુદર	
	(2) સ્થળાંતરના કારણો સમજાવો.	
	(3) વસ્તી અને સમાજ વચ્ચેનો સંબંધ સમજાવો.	
	(4) સામાજિક વિકાસની વસ્તીવૃદ્ધિ ઉપર અસર સમજાવો.	

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Attempt all questions.
(2) All questions carry equal marks.

1 Explain the importance and need of study of Indian population. 14

OR

1 Explain the theory of demographic transition. 14

2 Give the meaning of birth rate. Explain the causes of high birth rate in India. 14

OR

2 Discuss the age and sex structure. Explain its social effects. 14

3 Give the meaning of migration. Explain its types. 14

OR

3 Explain the effects of population growth on social development. 14

4 Explain the Malthus's theory of population. 14

OR

4 Explain the theory of optimum population. 14

5 Write short notes: (any **two**) 14

- (1) Child mortality rate
- (2) Explain the causes of migration
- (3) Explain the relation between population and society
- (4) Explain the impact of social development on population growth